

МАТЕМАТИКА

Циљеви предмета:

1. Развијање логичког и апстрактног мишљења;
2. Развијање способности јасног и прецизног изражавања и коришћења основног математичко-логичког језика;
3. Развијање способности одређивања и процене квантитативних величина и њиховог односа;
4. Развијање осећаја за простор, разликовање геометријских објеката и њихови узајамни односи и трансформације;
5. Развијање систематичности, уредности, прецизности, темељности, истрајности, критичности у раду;
6. Оспособљавање за примену стечених знања како у математици тако и у осталим предметима;
7. Формирање основа за наставак образовања;
8. Формирање математичке културе која подразумева свест о универзалности и примени математике и математичког начина мишљења.

Годишњи фонд часова:
Разред:

105 часова
трећи

ТЕМА	ЦИЉЕВИ	ИСХОДИ По завршетку теме ученик ће бити у стању да :	ПРЕПОРУЧЕНИ САДРЖАЈИ ПО ТЕМАМА	НАЧИН ОСТВАРИВАЊА ПРОГРАМА
КОМБИНАТОРИКА	<ul style="list-style-type: none"> Разликовање врста распоређивања елемената скупа Разумевање и примена биномног обрасца 	<ul style="list-style-type: none"> примени правило збира и производа одреди број пермутација датог скупа одреди број варијација датог скупа одреди број комбинација датог скупа напише пермутације (варијације, комбинације) датог скупа од највише четири члана примени биномни образац одреди k-ти биномни коефицијент у развоју бинома на n-ти степен примени знање из комбинаторике при израчунавању вероватноће догађаја 	<ul style="list-style-type: none"> Правило производа и правило збира Пермутације Варијације Комбинације Биномни образац Класична дефиниција вероватноће 	<p>На почетку теме ученике упознати са циљевима и исходима наставе / учења, планом рада и начинима оцењивања.</p> <p>Облици наставе</p> <p>Предмет се реализује кроз следеће облике наставе:</p> <ul style="list-style-type: none"> теоријска настава (105 часова). <p>Место реализације наставе</p> <ul style="list-style-type: none"> Настава се реализује у учионици или кабинету за математику.
НИЗОВИ	<ul style="list-style-type: none"> Упознавање са појмом низ ио математичком индукцијом Разумевање појмова аритметички и геометријски низ и примена на конкретне проблеме Упознавање са појмовима гранична вредност низа и конвергентни низ 	<ul style="list-style-type: none"> објасни принцип математичке индукције примени математичку индукцију у једноставним доказима препозна низ и уме да га настави (једноставнији примери) препозна аритметички низ, објасни шта су n и d и израчуна тражени члан низа израчуна збир првих n чланова аритметичког низа објасни шта су n и q и израчуна тражени члан низа израчуна збир првих n чланова геометријског низа примени образац за суму првих n чланова низа на конкретним примерима из струке 	<ul style="list-style-type: none"> Математичка индукција Неке важније једнакости Бројни низови. Особине Аритметички низ. Збир првих n чланова аритметичког низа Геометријски низ. Збир првих n чланова геометријског низа Гранична вредност низа Особине конвергентних низова 	<p>Препоруке за реализацију наставе</p> <ul style="list-style-type: none"> образложити циљ предмета, начин и критеријум оцењивања; неопходна предзнања поновити уз максимално ангажовање ученика; подстицати ученике на размишљање и самостално закључивање; примењивати разноврсне облике и методе рада, како би се подстакла активност ученика; инсистирати на прецизности, тачности, систематичности и уредности у раду; упућивати ученике на претраживање различитих извора и примену савремених технологија.

АНАЛИТИЧКА ГЕОМЕТРИЈА У РАВНИ	<ul style="list-style-type: none"> • Упознавање са координатном методом • Разумевање зависности положаја праве и међусобног положаја две праве од коефицијената k и p • Разумевање зависности положаја кружнице (елипсе) и међусобног положаја праве и кружнице (елипсе) од коефицијената у њиховим једначинама • Упознавање са једначинама хиперболе и параболе 	<ul style="list-style-type: none"> • примени Гаусов алгоритам на решавање система линеарних једначина (3×3) • израчуна растојање између две тачке и координате средишта дужи • израчуна обим и површину троугла ако су дате координате његових темена • разликује општи облик једначине праве од експлицитног облика и преводи из једног облика у други • одреди положај праве у координатном систему у зависности од коефицијената k и p • одреди једначину праве одређену датом тачком и датим коефицијентом правца • одреди једначину праве одређену датим двама тачкама • примени услов нормалности и услов паралелности две праве • одреди угао који заклапају две праве • израчуна растојање тачке од праве • преведе општи облик једначине кружнице у канонски • одреди положај кружнице у Декартовом координатном систему и полупречник кружнице • испита међусобни положај праве и кружнице • одреди тангенту кружнице из задатих услова • одреди међусобни положај две кружнице • дефинише појам елипсе и наведе канонски облик једначине елипсе • препозна остале криве другог реда (хиперболу и параболу) 	<ul style="list-style-type: none"> • Системи линеарних једначина. Гаусов алгоритам • Декартов координатни систем у равни. Координате тачке, растојање између две тачке, подела дужи у датој размери • Једначина праве у Декартовом правоуглом координатном систему. Канонски облик • Општи и експлицитни облик једначине праве • Сегментни облик једначине праве • Две праве. Паралелност и нормалност • Угаони коефицијент. Угао између две праве • Разни облици једначине праве • Нормални облик једначине праве и растојање тачке од праве • Једначина кружнице • Узајамни положај праве и кружнице • Узајамни положај две кружнице • Особине елипсе (ексцентрицитет и директрисе) • Хипербола и парабола (као криве другог реда) 	<ul style="list-style-type: none"> • Комбинаторика: при решавању задатака пребројавања разматрати варијације, пермутације и комбинације комбинаторним проблемима у којима нема понављања. Задатке повезивати са свакодневним животом. • Низови: збир првих n природних бројева и Бернулијеву неједнакост доказати математичком индукцијом. Обрадити појам реалног низа при чему посебну пажњу треба усмерити на аритметички и геометријски низ. Низове задавати формулом, навођењем чланова и рекурентно. Примере низова узимати из разних области математике, (нпр. из геометрије) као и из свакодневног живота (нпр. неки изабрани проблем сложеног интересног рачуна, као увод у следећу наставну тему). • Аналитичка геометрија у равни: истаћи да је аналитичка геометрија на одређени начин спој алгебре и геометрије и повезати примену аналитичког апарата са решавањем одређених задатака из геометрије. Указати на везе између различитих облика једначине праве. Једначину кружнице обрадити у општем и канонском облику. • уз коришћење формула. Појам прираштаја представити и графички. Потребно је јасно истаћи да је код
--------------------------------------	--	--	--	--

ФУНКЦИЈЕ	<ul style="list-style-type: none"> • Проширивање знања о особинама функцијама • Разумевање појмова инверзна и сложена функција • Упознавање са појмом гранична вредност функције • Разумевање појма извода функције • Оспособљавање за примену извода на испитивање својстава функције • Примена знања о функцијама на решавање проблема из области економских функција 	<ul style="list-style-type: none"> • дефинише функцију и врсте функција ($1-1$, HA и бијекција) • користи експлицитни и имплицитни облик функције • објасни монотоност функције, ограниченост, парност, периодичност и нулу функције и уме сваку да одреди (ако је дата функција има) • одреди инверзну функцију дате, једноставне функције • одреди сложену функцију од две задате функције • нацрта и анализира елементарне функције • одреди граничну вредност функције • наброји важне лимесе • одреди асимптоте дате функције • објасни проблем тангенте у датој тачки и проблем брзине • дефинише појам извода • примењује правила диференцирања • одреди извод сложене и извод инверзне функције • примени таблицу елементарних извода • одреди екстремне вредности применом извода • испита монотоност функције применом извода • испита и нацрта графике једноставних функција • чита и анализира, односно нацрта дијаграм из подручја рада • примени извод функције и примитивну функцију код економских функција 	<ul style="list-style-type: none"> • Функције. Основне особине реалних функција реалне променљиве • Сложена функција • Инверзна функција • Преглед елементарних функција (линеарна, степена, експоненцијална, логаритамска, тригонометријска) • Гранична вредност функције. Особине • Број e. Важни лимеси • Непрекидност функције • Асимптоте функција. • Проблем тангенте и брзине • Дефиниција извода функције • Правила диференцирања (извод збира, производа и количника функција) • Извод сложене функције • Таблица извода неких елементарних функција • Испитивање екстремних вредности и монотоности функција помоћу извода • Испитивање и цртање графика функција • Примитивна функција и појам интеграла • Економске функције (тражња, понуда, приходи, трошкови) 	<p>Функције: област обухвата општи појам извода као граничне вредности (брзина покретног тела, коефицијент правца тангенте) и практично рачунање диференцирања дата функција и треба наћи њен извод, а у случају интеграције дат је извод и треба наћи функцију.</p> <p>Оцењивање Вредновање остварености исхода вршити кроз:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. усмену проверу знања; 2. писмену провера знања; 3. тестове знања; 4. активност на часу. <p>Оквирни број часова по темама</p> <ul style="list-style-type: none"> • Комбинаторика 12 часова; • Низови 10 часова; • Аналитичка геометрија у равни: 26 часова; • Функције 45 часова. <p>За реализацију 4 писмена задатка са исправкама планирано је 12 часова.</p>
-----------------	---	--	--	--

КОРЕЛАЦИЈА СА ДРУГИМ ПРЕДМЕТИМА

- Статистика
- Рачунарство и информатика
- Пословна информатика
- Принципи економије